Segulah or Mitzvah? The Deeper Meaning of Challah

Rabbi Efrem Goldberg Boca Raton Synagogue

בְּבֹאֲכֶם אָל הָאָרֶץ אָשֶׁר אַנִי מִבִּיא אֶתְכֶם שְׁמָּה. וְהָנָה בַּאַכֶּלְכֶם מֶלֶּהֶם הָאָרֶץ תָּרִימוּ תְרוֹמָה לַה׳. רֵאשִׁית עַרְסתִּכֶם חַלָּה תָּרִימוּ תְרוֹמָה לַה׳. מֵרֵאשׁית עַרְסתִיכֶם תִּתְּנוּ לַה׳ תְרוֹמָה כְּתְרוֹמֵת גֹּרֶן כָּן תָּרִימוּ אֹתָהּ. מֵרֵאשׁית עַרְסתִיכֶם תִּתְּנוּ לַה׳ תִּרוֹמָה לְדֹרתִיכֶם.

1. Bamídbar 15:18-21

When you come to the land to which I bring you, it shall be that when you will eat of the bread of the land, you shall set aside a portion for Hashem. As the first of your kneading you shall set aside a loaf as a portion, like the portion of the threshing floor, so shall you set it aside. From the first of your kneading shall you give a portion to Hashem, for your generations.

2. Yechezkel 44:30

יָאבְלֵּוּם וְכָל־חֲרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָתָם יִהְיֵה: וְרֵאשִׁית ׁ כָּל־בִּבּׂוּרֵי כֹל וְכָל־ הְּרָוּמֵת כֹּל מִכּל הְרוּמְתִיכֶּם לַבְּחֲנִים יִהְיֵה וְרֵאשֵׁית עַרִיסוֹתֵיכֶם תּתְּנִוּ לַכּהֵׁן לְהָנִיחַ בְּרָבָה אֶל־בִּיתֵך: כָּל־נְבֵלָה וּטְרַכָּה מִן־הָעוֹף וּמִן־ הַבְּהַמֶּה לָא יִאבְלָוּ הַבְּּהֲנִים: וּבְהַפֶּילְכָּם אֶת־הָאָרָץ

erty in Israel will be for them. 30 All the first fruits of every kind and all terumah* of any kind, of all your terumah gifts, shall be for the Kohanim; and you shall give the first portion of your dough to the Kohen, to bring a blessing to rest upon your home. 31 The Kohanim shall not eat any carrion* nor meat from a fatally

3. Bereishis Rabbah 1:4

Rav Huna taught in the name of Rav Matna: The world was created in the merit of three things, in the merit of Challah, tithes and first fruits. How do we know? It says "In the beginning, God created," and Challah is called beginning as it says "beginning of your kneadings."

בּוְכוּת מֹשֶׁה שֶׁנָּאֲמַר (דכרים לג, כא) יַנִיבָרא רֵאשִׁית לו׳ רֵ׳ הוּנָא בְּשֶׁם רֵ׳ מַתְּנָה אָמַר בּוְכוּת ג׳ דְכָרִים נְכְרָא הָעוֹלְם הוּנָא בְּשֶׁם רֵ׳ מַתְּנָה אָמַר בּוְכוּת ג׳ דְכָרִים נְכְרָא הָעוֹלְם בְּוֹכוּת חַלָּה וּבִוְכוּת מַעֲשְׁרוֹת וּבְוְכוּת בָּכוּרִים וּמָה שַׁנָּאֱמֵר ׳בְּרִאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים׳ וְאֵין רָאשִׁית אֶלָא חַלָּה שֶׁנָּאֱמֵר (כמדבר טו. כ) 'רַאשִׁית עֲרִיסֹתִיכֶּם׳ וְאֵין רָאשִׁית דְּגָנְךְ׳ וְאֵין מַעשְׁרוֹת הֵיךְ דְּאַתְּ אָמֵר (דברים יח. ד) 'רֵאשִׁית דְּגָנְךְ׳ וְאֵין רֵאשִׁית בָּכּוּרִים שֻׁנָּאֱמֵר (שמות כג, יט) 'רַאשִׁית בָּכּוּרֵי אַדְּמַתְרָּ וְגוֹי).

4. Kohelles Rabbah chapter 2

"Eat your bread with joy" this refers to the mitzyah of Challah.

אכול כשמתה להמך ככר נשמעה הפלתכם לפני כריח ניחוח. ד"א לך אכול כשמתה לחמך זו פרשת הלה. ושתח בלב מוב יינך זו פרשת נסכים. כי ככר רצה האלהים את מעשיך זו הכנסת ישראל לארץ שנא' (מומימי) כי תבאו אל ארץ: (ב) ר' עזריה בש"ר יהודה בר סימון פתר

5. Berachos 32a

Mishthafi A Mishnah addresses a further point concerning the kindling of Sabbath lights:
על שָלש עֲבֶּירוֹת נְשִׁים מֵתוֹת בְּשְׁעַת לֵּירָתָן
For three transgressions women die in childbirth:
אור בּיִּתְרָלְקַת הַגָּר Because they are not careful regarding the laws of niddah, (מּבּוֹר בּיִתְרָלְקַת הַנָּר (challah, מֹבּוֹן מִבְּרֹלְתַת הַנָּר (sai) and the kindling of the Sabbath candle.

על עסְקּי הָרָאִתִּי אָתְכֶּם I have called you the first; אַרְבֶּם על עסְקִּי - I have cautioned you concerning matters of the first [i.e. the challah tithe]. בְּשִׁית הְּוָהַרְתִּי אָתְכֶּם רְשִׁית שְׁנְחַתִּי בְּבֶּם The soul that I have placed within you is called a candle; בוּ בְּבָּם הַיִּבְּים בְּרִי אָתְכֶּם - thus, I have cautioned you concerning matters of candles [i.e. kindling the Sabbath lights]. אָם אָתָם מְקִימִים אוֹתָם מוּטָב - If you fulfill these responsibilities, all is well; אָם לְאוּן - but if you do not, הַרִינִי - I will take back your souls. [4]

6. Yerushalmi Shabbos 1:6

Adam was the "challah" of the world as the verse says, "God created Adam from the dust of the earth." When a woman mixes the flour with water she must take challah to atone for the transgression of Chavah who caused the fall of Adam.

על שאינן זהירות בנדה ובחלה ובהדלקת הנר. *אדם הראשון דמו של עולם. דכתיב "ואד יעלה מן הארץ וגרמה לו חוה מיתה לפיכך מסרו מצות נדה לאשה. ובחלה אדם הראשון *חלה מהורה לעולם היה. דכתיב "וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה. ותייא כיי דמר רבי יומי בר קצרתה כיון שהאשה מקשקשת עיסתה במים היא מגבהת חלתה. וגרמה לו חוה מיתה. לפיכך מסרו מצות חלה לאשה. ובהדלקת הנר. אדם הראשון נרו של עולם היה שנאמר "נר אלהים נשמת אדם. וגרמה לו חוה מיתה. לפיכך מסרו מצות הנר לאשה. תני רבי יומי אומר ג' "דיבקי מיתה הן ושלשתן נמסרו לאשה ואלו הן מצות מדלקה: ומצות חלה. ומצות הדלקה:

7. Rama o.c. 242:1 R' Moshe Isserles (1520-1572)

(ב) ביותר ע"כ צריך לצמצם בשאר ימים * (ד) כדי לכבר השבת ימתקנת עורא שיהיו מכבסים בגדים בה' בשבת (ה) מפני כבוד השבת: הגם נוסגין ללום (ו) כדי שיעור חלס (ג) בבית לעשות מהם לחמים לבלוע עליהם בשבת וי"ע (מתך מתרדכי רים מסכת ר"ה) * והוא מכבוד שבת וי"ע ואין לשנות. יש שכתבו שבמקלת מקומות נהגו לאכול מוליתא שקורין פשעיד"א בליל שבת * זכר למן (ו) שהיה מכוסה למעלה ולמעה שבמקלת מקומות נהגו לאכול מוליתא מקורין פשעיד"א בליל שבת * זכר למן (ו) שהיה מכוסה למעלה ולמעה ולמעה לאים ליה):

8. Bíur Halacha Chafetz Chaím 1838-1933 R' Yísroel Meir Kagan טוב הוא חוץ ממזוטות הקלוכין לו לאדם מר"ה וכמו שאחז"ל: * בדי לכבד השבת. עיין כמ"א שכתב כשם הירושלמי דלוין כרבית לטרך סעודת שכת והשתקטוהו במ"ב: * והוא מכבוד שבת וכו'. ויש לוה רמז בכתוב והיה ביום הששי והכינו את אשר יכיאו את אשר תאפו אפו וגו' משמע דיש לאפות בע"ש להכין לשבת גם בומן הגמרא היה מנהג קבוע לזה כמו שהביא המ"א ובעו"ה היום התחילו איזה נשים להשבית המנהג ההוא ולוקחין מן האופה ולאו שפיר עבדי דמקטינים כזה ככוד שכת: * זכר למו שהיה מכוסה. לכאורה שפיר עבדי דמקטינים כזה ככוד שכת: * זכר למו שהיה מכוסה. לכאורה

Hagaohos MaimoniyosEnd of Seder Zearaim

בספר זרשים בפוף הלכות חרומה . גדולה היה פנים חלה וחביבה אמרו רבוחינו גב"ד בזכוח ג' דכרים נברם העולם בזכום חלה שמפר ברחפים כרם וחין רחפים חלח חלה שהחתר רחשית עריפוסיכם וכו' וחפרינן פרס במה מדליקין רכי פליעור כן יהודה חושר בשון חלה אין ברכה בממונם ומחרה מכולחם בשעריכם חורשין זרעים ואחרים אוכלין אותן שנאמר אף אר אפשב זאם לכם והפקדתי עליכם נהלה אל חתרי בהלח אלא בחלה וכחיכ הרעסם לכיום זרשכם וחם נוחנין משנככין שנשמר כחשים ערישוחיכם חפנו לכוק להגיח ברכה אל ביתך ובריקרא רבה אמר רבי יותנן למה נפמכה פרשה חלה לפרשם מבודה זרה לומר לך כל המקיים מנות חלה כפילו בישל מבודה זרה פתר רבי פלעזר כי כעד לשה זונה עד ככר לחם סי גרם שתיבעל כזונה ע"י שלכלה ככר שלימ מעושר והנם של תלוה א נלסוו הנשים והוזהרו יותר מן האופים כדחק שרם בפה מדליקין על ג' עבירות נשים פתום בשעת לידתן על שחיק זכירות בנדה בחלה ובהדלקה סנד ומפרש ספחם בנמרת ראשית תרחתי חתכם על פסקי רחשית הזהרתי חתכם ופי' רביט משכ נכי הדלקם בנד נסים מלוות על דבר זה יומר מן בחנצים לפי שכן מלויות בבחיכם וכן העוסקות במלפכח הכיח והעפ"ב לריך כחים להזהירן ולבדוק פוחן פל כך עכ"ל לפיכך יזהיר פדם כרי כיתו דדרום להם הפיד וילמדם כל הלכוח המופלות פליהם פד שיהו בקיחין בכן ועהלכותיהן ועל עם זה נקראת לדתם הגדולה תום ר"ת הל"ה נד"ס הדלת"ם שקיימה נ" פלות אלו כראוי וככן נתן לה הקנ"ה הפום לבה ופרשת שפתיה כל פנע וככן תחשלל סטה חמיד כשפה שהפטה כידה ומקיימת חופם בהלכוחים שיחן לכ הצחמן בנים לדיקים ויראי השם ויודעין שמו יחברך כדלעיל נסוף הלכום נדה . חר"ג בנימערים זו הים משם החלה ללפדך שכל בזהיר במנוח חלה ומקיימה כרפוי כחינו קיים חרי"ג פעוח שבתורם, מלה "בח"ב ג"ד זכו. שבשבילם זכו ישרחל ונכנסו לחרך וכן נתי בסרפת שלח בכוחכם ונו' חלם חרימו חרומם ללמדך שוכו ישרחל ונכופו לחרץ כדי לקיים

10. Rashí Bereishis 34:67

דלתות מתוחות וברכה וברכה וברכה וברכה וברכה מצויה בעיסה. זה סבה לזה להניח ברכה אל ביתך כנגד חלה פירוש בזמן שהיה אברהם יוצא לאיזה עסק לא היו דלתות פתוחה לגד הדלקת הגר נר דלוק בלילי שבת ואם באנו לדייקם מהכתוב ידוייקו ממלת האהלה והוא בהלו נרו.

11. Imrei Yosher R' Vídal HaTzarfatí (1540-1619)

12. Imrei PinchasR' Pinchas of Koretz

The Midrash says that there was blessing in Sarah's dough. (Bereishis Rabbah 60) Rabbi Pinchas of Koretz comments that this does not mean that Sarah's meager dough grew to massive proportions. Avraham was a wealthy man who had enough flour to allow Sarah to make plenty of dough. The blessing was that when she made the dough it rose evenly and baked into a delightful, sweet-smelling, gleaming loaf.

The same holds true for a woman baking challah loaves today. When she is happy and cheerful while baking, her challahs will come out of the oven well formed and appetizing. But when she is angry and resentful, her challahs will come out misshapen and burnt.

בל זמן ששרה קיימת וכו' ברכה מצויה בעיסה (מ, ס נופ"י). החלות של שבת

ויום טוב כשהן תופחין כדרך לחם חמץ ונראים יפים, הוא ע"י אשת בעה"ב כי היא נקראת לחם כמ"ש (מלסים (מ, ו) כי אם הלחם וכו', וכשהוא אתה בפנים זועפות, ובימים גם החלות הם בפנים זועפות, ובימים הידועים אין החלות יפות. וזה כתב רש"י כל זמן ששרה קיימת וכו' ברכה מצויה בעיסה, אין הפירוש שלשו מעט והיה להרבה, כי אברהם אבינו היה עשיר גדול ומה זה חשוב אצלו. אלא זה ברכה כשנראה יפה לעינים וטוב למאכל.

13. "Rebbetzin Kanievsky: A Legendary Mother to All" Rebbetzín Batsheva Kanievsky (1932-2011)

BEGINNING IN 1967, THE REBBETZIN DID HAFRASHAS CHALLAH every Friday morning. In later years, however, due to the many

The Rebbetzin's Hafrashas Challah

requests of women who wanted to be present when she performed this mitzvah, she agreed to move it up to Thursday after-

noon. This way, she could teach women how to do the mitzvah while not interfering with the Friday morning preparations for Shabbos.

Before separating the challah, the Rebbetzin would explain the halachos to the women and girls who gathered around her. Afterward, when women told her how enjoyable the mitzvah was, she would ask them to try to separate challah themselves in their own homes.

The Rebbetzin would make the berachah of hafrashas challah and separate the challah. She would then daven and talk to Hashem for about 10 minutes, offering heartfelt tefillos for all the tzaros she constantly heard about, after which she would recite the Yehi Ratzon for hafrashas challah. Afterward, she went through all the individual requests from the women who came. On average, about 150 women attended on a weekly basis. Most women would gather in the cheder hasefarim, as the humble 4x6-foot kitchen was able to hold only about fifteen women. (The kitchen was so small that there was no room in it for the refrigerator, which was located in their bedroom.)

In the Rebbetzin's later years, when many women converged on her small house to watch her hafrashas challah, the Rebbetzin would make a loud berachah and the dozens of women who came to observe and help would answer with a thundering Amen.

It is no wonder that during his hesped for the Rebbetzin, R' Yitzchak Zilberstein stated that she was the undisputed teacher of hafrashas challah, as many women from Eretz Yisrael and across the world began to perform this mitzvah after being inspired to do so by her. This is especially significant outside Eretz Yisrael, because, while in Eretz Yisrael there are many mitzvos one can fulfill that pertain to agriculture, this is the only positive agricultural mitzvah that one can fulfill in the Diaspora.2

When asked how his wife was able to inspire so many people around the world with her hafrashas challah, R' Chaim replied that her special simchas ha'chaim and simchah shel mitzvah, joy in life and joy in performing a mitzvah, had an effect on so many women.

Brachah Braverman, Rebbetzin Kanievsky's daughter, reminds us that throughout the time that the Rebbetzin was occupied with making her challos, she would constantly say I'chvod Shabbos Kodesh (in honor of the Holy Shabbos). The Rebbetzin would be mispallel (pray) when she would be mafrish challah (separate challah from the dough) and during each and every step of the kneading process. Rebbetzin Kanievsky considered our reciting prayers to be the most integral and significant aspect in making challah.

THE REBBETZIN FREQUENTLY SAID THAT IT IS A SPECIAL segulah for women to daven during hadlakas neiros and hafrashas

An Auspicious challah for anything that they need, Time for Davening

especially for righteous children. Since many women are very distracted before

candle-lighting with last-minute Shabbos preparations, they should make an effort to not leave Shabbos preparations for the last minute, in order that they have adequate time to daven with concentration during hadlakas neiros.

> She would also tell mothers of young children, who confided that they were distracted during hadlakas neiros and were unable to daven with concentration, that they should do hafrashas challah on Thursday night and daven to Hashem with proper kavanah during the meritorious time of hafrashas challah.3

14. R' Shlomo Aviner Shut SMS

Ray Aviner

40 Women Separating Challah

Q: Is there a Segulah for finding a match, healing, fertility, etc. if 40 women to separate Challah together on a Friday? Is it permissible for some of the women to separate Challah on Thursday if there is a pressing need?

A: This is a new creation, which has no source. There is certainly a level of holiness in separating Challah – just as there is holiness in the fulfillment of every Mitzvah – but there is no source for 40 women separating it together. It can therefore be performed in this manner.

תוכן השאלה: בע"ה

שלום לכבוד הרב,

15. R' Shmuel Eliyahu Chief Rabbi fo Tzefat

Q: Is there a source for 40 women baking Challah on the same day in the merit of someone struggling?

A: I know of no explicit source...I can't explain in detail but it is clear that the error of Adom Ha'Rishon can be corrected through the mitzvah of challah. The mistake of Adom and the curses that came as a consequence are the source of all suffering in the world. If so, the correction is by fulfilling the mitzvah of challah which is the 'tikun' of the 'cheit' of Adom Ha'Rishon

In the book Pardes Rimonim, the Kabbalist R' Moshe Kordovero writes in the name of the Zohar that the world Challah contains a hint to prayer as the verse says "Va'yechal Moshe" which also includes new beginning...

The Ari wrote that Sarah established the mitzvah of challah but it wasn't completed. Three women came after her Chana, Shunamis and Tzfartis who completed it.

לאחרונה קבלתי מס' פניות, אם יש באפשרותי להפריש חלה ביום שישי, הן "אוספות" 40 נשים שתלושנה בצק המצריך הפרשת חלה, כולן באותו יום שישי, וכולן למטרה אחת. כגון לזווג, זרש"ק, וכיוצ"ב. לאדם ספיציפי. למשל כולן אחרי הפרשת החלה וברכתה מבקשות את הישועה שסוכם אודותיה(זווג הגון לפלוני בן פלונית וכד') יש מי שאמרה לי: שאין להתפלל יותר מבקשה אחת עליה סוכם. אך "יש דעה אחרת" שאחרי הבקשה/התפילה המוסכמת ניתן להוסיף תפילות. שאלותי:

- 1. האם יש מקור מוסמך לסגולה זו?
  - 2. מדוע 40 נשים ?
- 3. האם רק בעת הפרשת חלה והדלקת נרות שבת אלו עיתות רצון, או שבכל עת קיום מצוה זו שעת רצון?
  - אם לא, מה המיוחד בשעת הדלקת נרות שבת והפרשת חלה (האם בגלל שאלו מצוות המיוחדות לנשים?)
- 4. מה הרעיון בבקשה אחת בלבד או/ו הבקשה הראשונה. מאחר וזו שעת רצון, מדוע לא לנצלה לעוד תפילות לישועות?

כבוד הרב-נא הורני דרך.

(יום שישי קרב ובא)

תודה רבה-רבה.

תוכן התשובה:

TO2

אני לא מכיר מקור כתוב לך אבל בתיקוני זהר לא כתב כי "חטה - אילנא איהו דאכל מניה אדם קדמאה, ואיהו לא אפיק מתמן חלה, ובגין דא לא חל ביה ה', ושריא ביה ח' ט', וגרים ליה מותא"

שחיטה היה העץ שממנו אכל אדם הראשון וכיון שלא הוציא ממנו חלה הוא לא היה מושלם ונשארו בו רק האותיות "חט" שהביאו אותו אל החטא.

אינני יכול להסביר לך את הענין הזה באופן ברור עד תומו. אבל ברור הוא שחטא אדם הראשון יכול להתקן על ידי מצוות חלה והחטא הזה והקללות שבאו בעקבותיו הם שורש כל הצרות שבעולם.

אם כך התיקון הוא על ידי החלה שהיא יסוד ענין התיקון של חטא אדם הראשון.

בספר פרדס רימונים של המקובל האלקי רבי משה קורדבירו - הרמ"ק. כתב בשם הזוהר ברעיא מהימנא " ופירש שם עוד כל לשון "חלה" הרמז בה בין שיהיה לשון תפלה כגון 'ויחל משה' (שמות לב יא) בין שיהיה לשון התחלה כמו 'אתה החלות וכו"

ובספר לקוטי תורה להאר"י ז"ל כתב בספר שמואל א על ענין התיקון של חטא אדם הראשון על ידי מצוות חלה:

"והנה שרה וחנה ושונמית וצרפתית כולם גלגול חוה. שרה אמנו - תקנה מצות חלה כמארז"ל ברכה מצויה בעיסה נר שדולק מע"ש לע"ש נדה דכתיב חדל להיות לשרה כו', ומפני שהיא תחלת התיקון לא נתקן כראוי. לכן באו ג' נשים אחרות חנה ושונמית וצרפתית ותקנו הכל, חנה - תקנה נדה ופניה לא היו לה עוד. שונמית - נר דכתיב ונשים לו שם כסא ומנורה. וצרפתית – חלה, דכתיב עשה לי עוגה קטנה. ואליהו כהן היה: (ועיין תוספות בבא מציעא דף קיד/א) From here we learn that challah is completed through prayer and the time of separating challah is an auspicious time like the prayer of Moshe and it also contains the power of new beginnings. If we want to see the greatness of Hashem and His strong hand over our enemies we must be strict with the mitzvah of challah and this will bring this power to true actuality.

From here we understand why 40 days. Since challah deals with new beginnings and new beginnings all start with 40 days. The formation of a fetus as well as the time of Moshe on Har Sinai to form himself and us (was 40 days).

The fulfillment of every mitzvah creates an auspicious moment but the mitzvah of taking challah is a uniquely auspicious moment.

If I answered you from my heart I would tell you to pray for everything that you need but it is an explicit gemara...

Conclusion: Pray for a broad issue, not a specific one.

ומכאן למדנו כי חלה מתקנת על ידי התפילה שלה ושעת הפרשת החלה היא שעת רצון כמו תפילת משה "ויחל משה". ועוד יש בה כוח של התחלה. – אתה ההחלות להראות את עבדיך את גדלך ואת ידך החזקה.

אם אנחנו רוצים לראות גודל ה' וידו החזקה על שונאינו – צריכים להקפיד במצות חלה וזה מביא את הכוח הזה לידי פועל אמיתי.

2

ומכאן נבין למה ארבעים יום. כיון שזה עוסק בתחילות ויצירה וכל יצירה בעולם היא מתחילה בארבעים יום. גם יצירת הולד וגם ימי המציאות של משה בהר סיני ליצור בתוכו ובתוכינו את המוכנות לתורה.

3

בכל קיום מצוה יש עת רצון אבל בעת מצות הפרת חלה יש עת רצון מיוחדת.

4

אם הייתי עונה מליבי הייתי אומר לך "הרחב פיך ואמלאהו" – בקש כל מה שאתה רוצה. אבל יש גמרא שאומרת כך:

תלמוד בבלי מסכת תענית דף ח/ב

"בימי רבי שמואל בר נחמני הוה כפנא ומותנא אמרי היכי נעביד ניבעי רחמי אתרתי לא אפשר אלא ליבעי רחמי אמותנא וכפנא ניסבול אמר להו רבי שמואל בר נחמני נא אפשר אלא ליבעי רחמי אמותנא וכפנא ניסבול אמר להו רבי שמואל בר נחמני ניבעי רחמי אכפנא דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי הוא דיהיב דכתיב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון ומנלן דלא מצלינן אתרתי דכתיב ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת מכלל דאיכא אחריתי במערבא אמרי משמיה דרבי חגי מהכא ורחמין למבעא מן קדם אלה שמיא על רזא דנא מכלל דאיכא אחריתי".

תרגום:

בימי רבי שמואל בר נחמני היה רעב ומגפה. לא ידעו על מה להתפלל. האם לבקש על שני הדברים? זה אי אפשר. החליטו לבקש רחמים על המגפה ולסבול את הרעב. אמר להם רבי שמואל בר נחמני שצריך לבקש על הרעב. ומימלא תפסק המגפה שכשהקב"ה פוסק פרנסה – הוא פוסק גם חיים שנאמר " פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון".

ושואלת הגמרא מנין שלא מבקשים על שני דברים.

שנאמר בספר עזרא "ונצומה ונבקשה מאלהינו על זאת" – מכאן שהיה להם לבקש על כמה דברים ובקשו רק על דבר אחד.

בארץ ישראל למדו את הענין הזה ממקום אחר. "ורחמין למבעא מן קדם אלה שמיא על רזא דנא" ונבקש רחמים על הענין הזה – – מכאן שהיה להם לבקש על כמה דברים ובקשו רק על דבר אחד.

מסקנה: בקשו על משהו אחד כולל.

בהצלחה

התשובה התקבלה מהרב שמואל אליהו בתאריך ח אדר תשס"ד

16. Sefer Ha'Chinuch Mitzvah 385

At the root of the precept lies the reason that man's sustenance is by food, and most of the world lives on bread. The omnipresent God מְשֶׁרְשֵׁי הַפְּצְנָה, לְפִי שֶׁחִיּוּתוֹ שֶׁל אָדֶם בִּמְזוֹנוֹת וְרֹב הָעוֹלֶם יִחְיוּ בְלֶחֶם, רָצָה wished to make us meritorious by a constant mitzvah with our bread, so that blessing will dwell on it through the religious good deed, and we shall earn merit for ourselves. As a result, the dough provides food for the body and food for the spirit. [Moreover] it is also in order that the ministering servants of the Eternal Lord should live (be sustained) by it—those who are constantly engaged in His service, namely, the kohanim - without any toil at all. For with the t'rumah [kohen's portion from the granary there is toil for them, to pass the grain through a sieve and to grind it. Here, though, their allotted portion comes to them without any difficulty at all.6

הַמֶּקוֹם לְזַכּוֹתֵנוּ בְּמִצְנָה חְמִידִית בְּלַחְמֵנוּ כְּדֵי שֶׁתָּנוּחַ בְּרָכָה בוֹ עַל־יְדֵי הַמְּצְנָה יּנְקַבֵּל בָּה זְכוּת בְּנַפְשֵׁנוּ, וְנָמְצֵאת הָעִפָּה מְזוֹן לַגּוּף וּמְזוֹן לַנְּפַשׁ; גַּם לְמַעַן יִחִיוּ בוֹ מֶשֶׁרְתֵי הַשֵּׁם הַעוֹסָקִין תָּמִיד בַּעֲבוֹדָתוֹ, וְהֵם הַכֹּהַנִים, מִבְּלִי יְגִיעָה כְּלָל: שֶׁאִלוּ בתרוּמֵת הַגֹּרֶן יַשׁ לָהָם עַמַל לְהַעֲבִיר הַתְּבוּאָה בַכְבַרָה וְלְטְחֹן אוֹתָה, אֲבֶל כָּאון יבוא חקם להם מבלי צער של כלום.

כתרומת הגרן; Just as the barn presents the sight of the blessing that God has granted to the fields so does the עריסה represent His blessing on the home; and just as the owner may not enjoy the products laid up in his barn before he has acknowledged his recognition that it is only God Whom he has to thank for the blessing of his fields, by making the symbolic gift of תרומה גדולה to the כהן (see on Levit. Ch. XXII,9), so

17. Rav Samson Raphael Hirsch 1808-1888

are the same thoughts to strike him with renewed force at the moment when he prepares the daily bread for himself and his family and recognises the care and providence which God dispenses on every home and on each individual soul in every home. The ears of corn ripen in the fields under the rays of the sun which is a blessing which everybody enjoys in common. The participation in this general blessing to obtain bread for the daily requirements of any individual is a gift, the result of the special attention of the Divine Providence. Hence just as a portion of grain has to be "raised" out of the corn stack, so is a piece of dough lifted up to God by the thought of what one owes to Him and to the Sanctuary of His Torah, and given to the representative of that Sanctuary — the כהן. It becomes שחייבין עליה מיתה like חרומה with all similar responsibilities, מיתה מיתה חרומה it becomes the property of the החומש exactly like חרומה (Challa I,9 - refer again to Levit. XXII). Further, neither have any minimum limit, מן החורה one has fulfilled one's duty with the tiniest piece of dough (see on next verse), just as חמה אחת פוטרת את הכרי, with one grain from the whole heap, with חרומה. But on the other hand, there is a maximum limit for both. Both are called ראשית, and for something to be called ראשית there must be a recognizable amount left. Hence the dictum in Chulin 136b: האמר כלום הרומה וכל עיסתי חלה לא אמר כלום — "if someone declares his whole barn shall be Teruma or the whole of his dough Challa, his declaration is invalid, and has no effect." Hereby the most important fact is expressed for the relation of the nation and every individual of it to the Sanctuary of the Torah. No one may consider the relation of the priest to the Sanctuary of the Torah to be a substitute for his own, that with the maintenance of the priest, his own existence is negligible and immaterial for the Sanctuary of the Torah. But rather it is the maintenance of his own existence for the Sanctuary of God's Torah which is the reason and purpose of his duty to maintain the priest of which the giving of Challah is to remind him. By giving Challah he is to remember and take to heart the dedication of his own existence and his own household to God and His Torah; his gift of Challah only becomes Challah if he reserves something at the same time to symbolise his own existence, ששיריה נכרין.

18. R' Ovadía Seforno 1475-1550

כ חלה תריסו תרומה. אחר תטא המרגלים הצריך גם החלה, למען יהיו ראריים שחחול כרכה בכתיהם, כאמרו (יחוקאל פר ל) וראשית עריסותיכם תתנו לכהן להניח ברכה אל ביתך. וכן אליהו ומיא יו יו) עשי לי משם עגה קטנה כראשונה והוצאת לי וגוי כי

Maharam of Rutenburg's practice was to burn the challah only the house of a Kohen or daughter of a Kohen

קיא הלים עיםה לקלשינו"ש שקורון קרעפלינ"ש אמילו לבשל יפול חלה מכנה כי שמא ימלך ויעשה עונה מן העיפה לאפות על הגחלים לקפן כהר"ם גם הנחיג שלא לשרוף חלת תאור כל השנה כ"א בבית שרר כו כהן י או אפילו בת כתן:

19. Sefer Ha'Parnas R. Moshe Parnas 13th c.

20. Maharal R' Yehudah Loew 1520-1609

הצולם התחתון הוא עולם המורכב שהוא מורכב מן הפשוטים והאדם הוא ראש המורכבים, כנגד זה מצות חלה, שהמצוה היא כשנעשה העיסה והוא הרכבה גמורה ואחר כד מפריש מן העיסה חלה והוא קודשי והאדם דומה לחלה וכמו שאמרו במדרש (ב"ר פי"ד) וייצר ה' אלהים את האדם מן האדמה כאשה זו מן האדמה. והאדם הזה יש בו קדושה כי נבדל האדם מן כל שאר המורכבים והיה דומה לחלה מז העיסה.

> 21. Shelah Ha'Kadosh Shnei Luchos Ha'Bris

R' Yeshaya Horowitz 1565-1630

קנב. ובזה יתבאר מאמר בבראשית רבה (פ'א ס'ד), רב הונא בשם רכ מתנה אמר, בוכות שלשה דברים נברא העולם, בזכות "חלה, ובוכות מעשרות, ובוכות ביכורים. ומה מעם, 'בראשית ברא אלהים' (בראשית א, א), ואין ראשית אלא חלה, שנאמר (כמדכר מו, כ) 'ראשית ערסתיכם', ואין ראשית אלא מעשרות, היך מה דאת אמר (רברים ית, ר) 'ראשית דעבר', ואין ראשית אלא ביכורים, שנאמר (שמות כג, יט) 'ראשית ככורי אדמתך' וגו', עד כאן. וקשה, מה אולמא דרגך שלש מצות מכל תרי"ג מצות, שאומר בשבילן נברא העולם, כשלמא מה שאמרו רבותינו ז"ל במקום אחר (פסיקתא וומרתא בראשית א, א) 'בראשית' בשביל התורה ו(ה)ישראל, ניחא, שהוא כולל הכל, שברא בשביל ישראל שהם יכבלו את התורה, אבל כאן קשה. עוד קשה, אומר בלשון שלילה, 'אין ראשית אלא חלה', שמע מינה שאין דבר נקרא ראשית אלא חלה, ואחר כך אומר להיפך, 'אין ראשית אלא מעשרות', וכן בפעם שלישית אמר 'אין ראשית אלא ביכורים', נמצאו אלו שלשה מתרי אהדרי. עוד קשה^{קסא}, 'היך מה דאת אמר ראשית דנגך', וזה נאמר על התרומה, והוא מביאה על מעשרות. או, למה שינה הלשון ואמר היך מה ראת אמר, ולא אמר 'שנאמר' כמו באינך.

הענין, כי (ה)תכלית הבריאה היתה בשכיל התורה שיקיימה האדם. וכמו שהתורה גוף ונפש, רצוני לומר נגלה ונסתר, ומתייחרים ביחר, כן האדם. ויש בו רמ"ח איברים ושם"ה גידים כנגד תרי"ג מצות (זהר ח"א דף ק"ע ע"ב; ח"ב דף ס"ה ע"ב), והוא קודש וקודש קרשים, רצוני לומר, קודש קרשים מצד הנשמה, והגוף ראוי להיות קורש. ואיך אפשר זה, והלא יש בו מרות כבהמה, דהיינו שחיותו תלוי באכילה, ואוכל כמו בהמה (חגינה מו א), ואיך יהיה לו דבקות בתורה שהיא קורש מצד נגלה, וקורש קרשים מצד נסתרה. מה עשה הקרוש ברוך הוא, קידש את האוכל אשר יאכל, דהיינו שראשית מהאוכל, צוה הקרוש ברוך הוא לקחנה לו, לשמו יתברך, וליתנו בשכילו לכהן וללוי כו". והנה האוכל אשר אוכל האדם מזרע הארץ, וידוע כי מלך כל הזרעים הוא הרגן, צוה הקדוש ברוך הוא ליקח הראשית מיד ממנו, דהיינו תרומה, ולא היה להקדוש ברוך הוא די בקרושה זו, רק קידש ב'ראשית' אחר, דהיינו מעשר ללוי, וממנו תרומת מעשר לכהן, ואז הוא בסוד אי"ק בכ"ר, כמבואר בשערי אורה, בסוד מאה ברכות (שער א'), בסוד כהן לוי ישראל, בסוד נפש רוח וגשמה. הישראל נותן עשרה ממאה ללוי, והלוי נותן אחר מעשרה לכהן. אחר כך כשנשתנה הרגן למעליותא ונעשה עיסה, והלחם הוא דבר חשוב, שכל המעודה נקראת על שם הלחם, כמו שכתוב (תיאל ה, א) 'עבד לחם רב', נצטוו ב'ראשית ערסתיכם' (ממרכר מו, כ). עדיין נשארו פירות האילן שלא נתקרשו, צוה הקדוש ברוך הוא ליקח משבעת המינים, שהם מלך על כל הפירות, ביכורים, ואז נתקדשו. זהו שאמרו במררש (הנ"ל), 'אין ראשית אלא חלה' כלומר, כשנעשה עיסר אין די בקרושת ראשית הראשונות, אלא דוקא ראשית ערסותיכם, וכן במעשרות אמר, אין די במעשרות הראשית הראשון, דהיינו 'היך דאת אמר ראשית דנגד', שהוא תרומה, על כן לא אמר 'שנאמר', דאילו אמר שנאמר, היה המובן רמביא קרא אמעשרות, אלא קאי אתרומה גדולה שקדמה, ואמר שאין די בראשית הראשון, רק בראשית מעשר גם כן, ואז חלה הקדושה,* ואז האדם בגוף ונפש מוכן לקבל התורד בנגלה ונסתרה.

> 22. Tehillim 136 Hallel Ha'Gadol

> > בִּי לְעוֹלֵם חַסְרּוֹ.

כי לעולם חסדו.

In our lowliness* He remembered us,

for His kindness endures forever. And released us from our tormentors,

for His kindness endures forever.

בִּי לְעוֹלֵם חַסְרּוֹ.

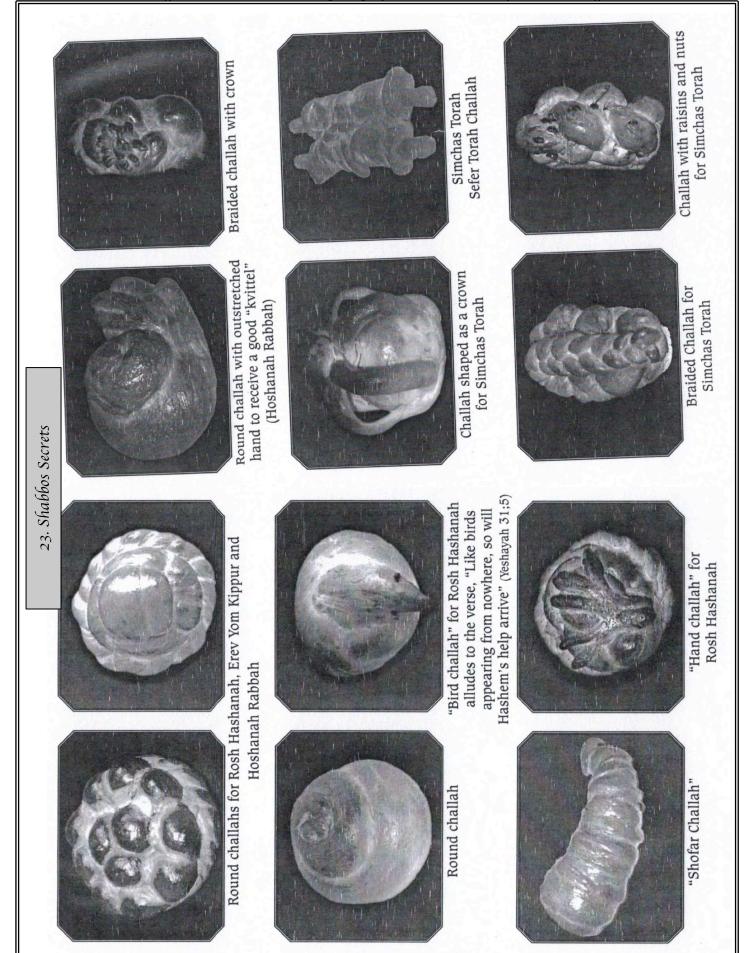
Chazzan- He gives nourishment to all flesh,

for His kindness endures forever.

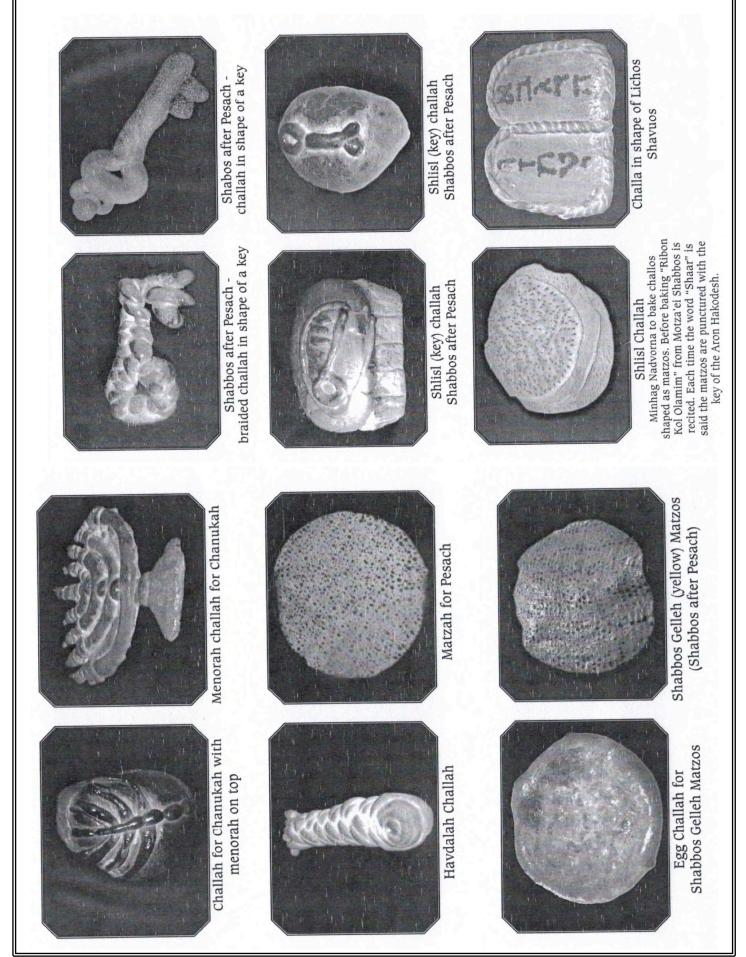
Give thanks to God of the heavens, for His kindness endures forever.

שַבְּשִׁפְלֵנוּ זֻכַר לֵנוּ, וַיִּפְרַקנוּ מִצְרֵינוּ, לַתֶּן לֶחֶם לְכַל בַּשַׂר,

הורו לאל השמים, בי לעולם חסדו.

Boca Raton Synagogue - Page#10

Boca Raton Synagogue - Page#11

Ladder Challah for Rosh Hashana, Hoshana Rabba and Shavuos

Haman Tash Challah for Purim

Fish Challah for Purim meal

When You Need to Knead: A Guide to Hafrashas Challah

Rabbi Dovid Heber, Star-K Kashrus Administrator

One of the many ways *Klal Yisroel* serves the *Ribbono Shel Olam* is through the performance of *mizvos hateluyos ba'aretz*, *mitzvos* that are dependent on land. Those who live in the land of Israel have many opportunities to fulfill these *mitzvos*. In *chutz la'aretz*, the *mitzvah* of *hafrashas Challah* is one of the only agricultural *mitzvos* that we are obligated to perform.¹

It is well known that this is one of the *mitzvos* performed preferentially by women. Furthermore, one honors the *Shabbos* by baking and being *mafrish Challah* on *Erev Shabbos*.²

The following are halachic guidelines, based on the psak of Rabbi Moshe Heinemann Shlita.3

I. Products

Products kneaded from *chameishes minei dagan* (wheat, spelt, barley, oats, and rye) are obligated in *hafrashas Challah*. Baked goods produced from other grains are exempt from this *mitzvah*. One is obligated in *hafrashas Challah* only when the dough was mixed/kneaded while in the possession of a Jew. If the dough was kneaded in the possession of a gentile, and the Jew then acquires the product, there is no obligation for *hafrashas Challah*. For example, *Challah* is not taken from bread or cookies manufactured by a non-Jewish company, even when a Jewish customer buys them. The same is true when one purchases frozen dough kneaded while it was owned by a gentile. However, if one purchases dough that was mixed/kneaded while it was owned by a Jew who was not *mafrish Challah*, one must perform *hafrashas Challah* as soon as possible.

II. Measurements

Min haTorah, the amount of flour one must knead to be obligated in hafrashas Challah is an "asiris ha'aifa." This is equivalent to the volume of $43^{1}/_{5}$ eggs. The exact volume of an "egg" is questionable due to various factors, including the possible "downsizing" of the eggs used today in comparison with those used in Talmudic times. L'halacha, one should be mafrish Challah when kneading 2.6 lbs. of flour, which on average is equivalent to $8^{2}/_{3}$ cups of flour. However, a bracha is not recited for this amount. If one kneads a smaller amount of flour, one is not mafrish Challah.

There are two customs as to the amount that must be kneaded to require a *bracha*. Some individuals recite a *bracha* when kneading 3.675 lbs. or more of flour (on average, 12¹/₄ cups). Many only recite a *bracha* when kneading 4.95 lbs. of flour (i.e. almost the entire contents of a 5 lb. bag of flour – on average, 16¹/₂ cups of flour). Individuals should follow their family custom.

These measurements apply when baking bread or any other *hamotzi* product. When kneading dough for baking *pas haba'ah b'kisnin* (e.g. cake and cookies), for boiling (e.g. noodles), or for frying, one is *mafrish Challah* if 2.6 lbs. $(8^2/_3 \text{ cups})$ of flour are used. A *bracha* is not recited even if more than 5 lbs. of flour are used.

III. The Procedure

After kneading, ¹¹ while standing, one should hold with the right hand, ¹² a *k'zayis* of the dough (without detaching it) and recite ¹³ the *bracha*: "...Asher kidshanu b'mitzvosav v'tzivanu l'hafrish Challah" (some add the words min ha'eesa ¹⁴). One should then pull off the dough. ¹⁵ At this point, some recite the words "harei zu Challah" (one may not say this until the piece has been pulled off). When being mafrish without a bracha, one should simply pull off the dough and say "harei zu Challah." If a liquidy batter (e.g. chocolate cake) is prepared, one must perform the hafrasha only after the product is baked. ¹⁶

The Challah should then be burned ¹⁷ as soon as possible until it is completely charred. One should not store the Challah for future burning (e.g. freeze it for burning at biur chametz on Erev Pesach), as this undermines one of the reasons we burn the dough, shelo yavo leydai takala, that one will not accidentally mix this dough (which is Challah) with regular dough and inadvertently bake and eat it.

The Challah may be burned in a regular oven or toaster oven if it is wrapped in foil. However, one may not burn the Challah in an oven that is simultaneously baking bread or other products. After burning the Challah, it should be wrapped in something waterproof and discarded.

IV. Errors

- 1. If one accidentally discarded the *Challah* before burning it, nothing further is required, as the *hafrasha* (which constitutes the main part of the *mitzvah*) has been performed. In this case, one may eat the bread as usual.
- 2. If one forgot to be *mafrish Challah* until after baking, one may be *mafrish Challah* on fully baked goods. A *bracha* is recited (if enough flour was originally used) and one pulls off a piece of bread from a roll or loaf of bread and burns it. ¹⁹
  - If one remembers on *Shabbos* that *Challah* was not separated, one may not be *mafrish Challah* until *Shabbos* is over. If the dough was kneaded in *chutz la'aretz*, one may continue eating. A piece should be left over until after *Shabbos*, at which time one is *mafrish* from the remaining piece. If One may not simply take the leftover piece and burn it a *ma'aseh hafrasha* is necessary. This *hafrasha* after *Shabbos* "works" on all the products that came from the original kneaded dough, even if the rest of the baked goods are elsewhere or one has eaten them. In *Eretz Yisroel*, one may not eat the product until one is *mafrish Challah* (after *Shabbos* ends). If the product until one is *mafrish Challah* (after *Shabbos* ends).
- 3. If *Challah* was inadvertently mixed back into the regular dough, a *Rav* should be consulted. If one is unable to burn the dough she was *mafrish*, 4 a *Rav* should be consulted.

V. Combination of Doughs

One of the most complex yet important aspects of *hilchos Challah* is "combining" two doughs into one. This issue, known as *hitztarfus*, can be divided into three categories:

Each Individual Dough is Less Than a Shiur - If two or more doughs individually do not have a shiur large enough to require *hafrashas Challah*, but collectively add up to a *shiur* (as addressed earlier), under certain conditions *halacha* states they are *mitztaref* (collectively add up to a *shiur*). For example, if one kneads three separate doughs, each using two pounds of flour (i.e. individually, there is no obligation to be *mafrish Challah* on each small batch) they now collectively add up to six pounds. If one does not care that the doughs are mixed with each other, one is obligated in *hafrashas Challah* if they meet any of the following conditions:

1.

- **a.** The doughs are in one vessel, and preferably touching. If either dough rises above the top of the vessel, the doughs should be covered to combine the entire contents.
- b. All the doughs are wrapped together on the bottom and top (e.g. in one sheet of plastic).
- **c.** One places the doughs on the table and pushes them together allowing them to bond well enough so that when one is pulled from the other, a chunk is pulled off the attached dough.²⁶

The above also applies if someone baked several batches that add up to a *shiur hachayav b'challah* (a large enough amount that one is obligated in *hafrashas Challah* - see section II) and stores them in one bag or container. For example, if a woman uses two pounds of flour to bake rolls on three different occasions, and stores all the unwrapped²⁷ rolls in one container, the six pounds are now *mitztaref* and she is required to be *mafrish Challah*. The same applies to other products, including cookies, stored in a bag or plastic container.

Under any of these conditions, if the doughs combine to make the required *shiur*, one is *mafrish Challah* from one dough. This action would take care of *Challah* for all the doughs. For example, if one kneaded two 3 lb. batches and placed the doughs in one container, allowing them to touch, one would recite a *bracha* and only be *mafrish* a *k'zayis* from one of the batches (since there is now a total of 6 lbs.). If one kneaded two 1¹/₂ lb. batches (i.e. if each dough was left alone they would not require *hafrashas Challah*), and placed them in a container allowing them to touch, one is *mafrish* a *k'zayis* from one dough without a *bracha*.

2. **One or More Doughs Have a Shiur** – If two doughs are kneaded separately and each dough individually has a shiur that is obligated in *Challah*, these doughs are *mitztaref* if they are *min hamukaf* - "in the same vicinity." This means as follows: If they are not in containers they are *min hamukaf* if they are in front of the individual being *mafrish Challah* or the doughs are anywhere in the same room. ²⁸ If the doughs are in containers, they are *min hamukaf* if the containers are open and next to each other. ²⁹ Under these conditions, one may be *mafrish Challah* from one dough and it will apply to all the doughs that are *min hamukaf*. For example, if one kneads two doughs, that each use 5 lbs. of flour, and the doughs were on different tables in the same room, one may be *mafrish* on one dough and have in mind for this separation to work on the other dough. ³⁰

The same *halacha* applies if one dough has a *shiur* and the other doughs do not. ³¹ For example, if one dough consists of 5 lbs. of flour and the other dough consists of 2 lbs., and they both are in front of the individual being *mafrish Challah* or on tables in the same room, the 2 lb. dough is *mitztaref* with the 5 lb. dough. One is only required to be *mafrish* a *k'zavis* from the 5 lb. dough.

3. **Forgetting to Take Off Challah From the Original Batch** - As previously indicated, if one kneads a batch that has a *shiur* that requires *hafrashas Challah* and forgets to take *Challah* until after it was baked, one may still be *mafrish* on the fully baked goods. It is not necessary to bring all the loaves together for the *hafrasha*. For example, if one bakes six loaves of bread from one batch using a total of 5 lbs. of flour, and these six loaves are now stored in different freezers, one can simply perform the *hafrasha* on one loaf, even if the other loaves are not present.

VI. Special Cases

1. **Dividing** – If one bakes using a *shiur hachayav b'challah* with the intention of separating the finished product into smaller items for distribution, one should be *mafrish challah* without a *bracha*. For example, if a first grade class kneads a batch of dough using 5 lbs. of flour, and the batch is divided into ten parts, with each child baking her own roll to bring home for *Shabbos*, they should be *mafrish challah* without a bracha .³²The same applies when baking for *Mishloach Manos*. If an individual kneads a large batch of dough (e.g. using 5 lbs. of flour) with the intention of distributing the baked goods (e.g. rolls for *Mishloach Manos*) to others, one does not recite a bracha when being *mafrish challah*. To recite a *bracha* there must be a *shiur* obligated in *challah* used for one family. For example, If one baked using 10 lbs of flour and 5 lbs are for one family and the other 5 lbs are for distribution one would recite a *bracha* as the 5 lbs for the one family is enough to obligate one in *hafrashas challah*.

If one person bakes dough with 5 lbs. of flour and uses half of it this *Shabbos* and freezes the rest for eating next *Shabbos*, *Challah* should be taken with a *bracha* after the dough is kneaded.

2. **Baking without Water** – If one bakes without using any water, but rather bakes using only fruit juice or vegetable oil, a *bracha* is not recited and one cannot burn the *Challah*. Due to the complexity regarding this *halacha*, the *Shulchan Aruch*³³ advises that one should always use water³⁴ when baking a *shiur hachayav b'challah*.

The reason is as follows: *Challah* can only be burned when it is *tamai* (impure). To become *tamai*, it must first become "*muchsher L'kabel tumah*." This means water or other specific liquids ³⁵ have come in contact with the *challah*. If none of these specified liquids are used, the *challah* can never become *tamai* and therefore can not be burned and a *bracha* is not recited.

It should be noted that nowadays wheat kernels used to make regular wheat flour are tempered with water. This process makes them *muchsher l'kabel tumah*. Oat kernels are steamed and the condensation makes the kernels wet thereby making them also *muchsher l'kabel tumah*. Therefore, nowadays when baking with regular wheat flour ³⁶ or oat flour one may *l'chatchila* knead these products without water, recite a *bracha* when being *mafrish* (if there is a *shiur*), and burn the *challah* after *hafrasha*.

The problems related to kneading without water as addressed by the *Shulchan Aruch* would still apply when baking with rye or spelt flour since these grains are not tempered (unless they are made into flakes). Similarly, the problems would apply to barley flour and whole wheat flour since the kernels that are ground to make these types of flour are not always tempered or steamed making it possible that they are not *muchsher l'kabel tumah*. Therefore, one should only knead whole wheat, barley, spelt, and rye flour with at least a small amount of water or with one of the liquids that is *muchsher l'kabel tumah*.

PRAYER ON SEPARATING CHALLAH

ANENI

ל רצון מלפניד, יי אלחינו, שהמצוה של

תפילה להפרשת חלה

הַפְּרְשָׁת חַלְה הִתְּחַשֵּׁב כְּאֵלוּ קַיַּמְהִיהְ

May It be your will, Eternal, our God, that the commandment of separating raising of the challah be comparable to the was acceptable and pleasing. Just as giving the with all its details and ramifications. May my sacrifice that was offered on the altar, which challah to the kohen in former times served to atone for sins, so may it atone for mine and make me like a person reborn without sin. May it enable me to observe the holy Sabbath (or: holy vah with all my heart, so may Your compassion challah be considered as if I had performed ii and to become imbued with its holiness. May enable our children to be constantly sustained with His abundant mercy, loving-kindness, and have given a tithe. As I am fulfilling this mitzbe aroused to keep me from sorrow and pain) with my husband (and our children) the spiritual influence of the mitzvah of challah by the hands of the Holy One, blessed is He, ove. Consider the mitzvah of challah as if I always, Amen.

בְּבֶל פְּרֶשֶׁיִנְי וְדְקְדִּיִּקְייִהְ, וְתַּחְשֵׁב חֲּרְשֵׁת חַחַלְה שָׁצֵּינִ מְרִימָה בְּמוֹ חַקְּרְבוֹ שֶׁהִּקְרֵב עֵל הַמִּיבַח שָׁצֵּינִ מְרִימָה בְּמוֹ חַקְרְבוֹ שֶׁרִּקְנִים הָיְתְה הַחַלְה שָׁצִּינִ מְרִימָה בְּמוֹנוֹתִי, וְצִּיז צִּהְיָה בְּצֵּלְנִ הַיִּלְהִיה בְּתְּרָשׁ נְקְיָה מַחֲטָא וְעָווֹן — וְאִיכֵל לְקֵים מִצְּוַת בַּתְּרָשׁ נְקְיָה מֵחֲטָא וְעָווֹן — וְאִיכֵל לְקֵים מִצְּוַת בְּתְּרָשׁ נְקְיָה מֵחֲטָא וְעָווֹן — וְאִיכֵל לְקֵים מִצְּוַת הַמִּיךְ שְׁלְ הַנְיְיִם מְּקְרָשׁת הַלְּה יְהִיי לְדֵינוּ נְאוֹנִים הַמִּרְ מִיּבְיי שֶׁל הַצְּוֹת חַלְּה יְהִי לְדֵינוּ נָאוֹנִים הַמִּרְ בְּבְרְ יִבְּיְ שֶׁל הַצְּוֹת חֵלְה וְהִא בְּרְב רְחֲמִיוּ הַאלוּ נְתִּהִי מֵעְשֵׁר, וְבְשֵּׁרְוֹשְׁ בְּרִוּ נְאִנִים בְּלְ הַיְּמִים הַלְּה בְּכְל לְב, בְּךְ יִתְּעִירִי מְצְּעֵר וְמִפְּנְבְּעִינִי שֶּלְ הַבְּּמִים בְּרוּךְ הִּצְּי לְשְׁמְרֵנִי מְצְּעֵר וְמִמְּבְּעוֹנִי מְצְּעֵר וְמִבְּינִים עֲּלְרִי בְּיִבְיים